

Необичайността на съкровището от Твърдица се дължи всъщност на големия брой провинциални подражания с името на Йоан II Комнин. В Горнослав, което е почти четири пъти по-голямо, те са само 7 екз., а в Твърдица - 69. Останалият му състав е адекватен на Горнославското съкровище, което е укрито в началния период на управлението на Исак II Ангел (1185-1195).

Ако приемем, че всички тези 69 монети са продукти на солунската монетарница, то ще трябва да потърсим някаква пряка връзка между съкровището от Твърдица и монетарницата в Солун през периода 1118-1143 г., нещо което не можем да докажем. Следователно трябва да приемем, че част от тези подражания са продукти на друга монетарница. И така се натъкваме на първия сериозен проблем. Може ли в тази маса от подражания на столичното монетосечене да различим такива, които според съществуващата литература могат да се отнесат към Солун и такива, които не могат да се свържат със Солун.

При внимателния преглед на тези подражания обаче ние констатираме редица различия от солунските продукти с името на Йоан II Комнин. За съжаление само визуално без специални изследвания на метала, чистотата на златото и пр. не можем с категоричност да посочим кои монети могат да бъдат отнесени към Солунската монетарница и кои към нелокализирана такава. Не при всички се наблюдават организационни различия, като например в броя на точките на яката, в наличието на точки по дръжката на скиптъра и пр. Все пак да се опитаме да направим анализ.

От провинциалните подражания на Първото монетосечене на Йоан II Комнин към солунската монетарница, според съществуващата литература¹², могат да бъдат отнесени не повече от 4-5 екземпляра (№ 42-45). За следващите 8 (№ 47-54) не мога да бъда категоричен - дали са солунски продукти, или на някаква трета монетарница. Вече за № 55-62 с категоричност може да се твърди, че те са продукти на друга монетарница или по-късни подражания.

Същият проблем стои и пред Второто монетосечене на Йоан II Комнин и неговите подражания. Към продуктите на солунската монетарница може би се отнасят №.72-75. За останалите с по-голяма или по-малка степен може да се твърди, че са дело на друга монетарница или по-късни.

От третото столично монетосечене и неговите провинциални подражания нещата са още относителни. Настина Хенди допуска съществуването на едно междинно монетосечене¹³, но продуктите му не са засвидетелствани в Горнослав и